

СЕКЦІЯ 22

МОВНА ПІДГОТОВКА ТА СЕРТИФІКАЦІЯ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ

Керівники секції: полковник Ю.С. Тараненко;
К.В. Місайлова
Секретар секції: к.педаг.н. І.Б. Єрстова-Міхалусь

AVIATION ENGLISH TEACHER PROFILE AND BACKGROUND

Ju. Taranenko¹; K. Misailova²

¹*The Air Force Command of the Armed Forces of Ukraine;*

²*Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University*

Talking about Aviation English teacher, the more inclusive phrase “profiles and background” is used rather than the term “qualifications”. Qualifications are very much a part of the whole picture, but possibly only the tip of the iceberg. Many other less visible features go towards making up the profile of the person who will help cadets attain ICAO language proficiency.

The aviation English teacher needs to bring to the class a combination of specific language teaching skills and an understanding of the practical operational environment of the aviation community. The balance between these two areas will obviously vary from one person to the next, depending on their background; teachers can come from either a primarily linguistic or a technical background. However, they will require systematic grounding in the area with which they are less familiar. This may involve working in tandem initially with a specialist in the other field for an extended period of time.

Teaching English for the operational aviation industry is quite unlike teaching English for any other purpose. The stakes are ultimately much higher and the situations for which students are prepared are more specific and demanding. As a result, a greater degree of commitment can rightly be expected of the trainers and a higher success rate will undoubtedly be expected of the training process.

Aviation English teacher should come to their job from an initial period of familiarization with the operational environment of aviation (e.g. airspace management, airport ground movements, flight deck exchanges, routine and abnormal situations, and information exchange) and pursue this interest throughout their teaching careers.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ АВІАЦІЙНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВИ

І.Б. Єрстова-Міхалусь, к.педаг.н.

Харківській національній університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба

В сучасних умовах жорсткої конкуренції на ринку праці особливе значення мають знання, уміння, навички та досвід. Проте однією з головних перешкод, що виникає на шляху тих, хто навчається є брак часу. Альтернативною формою отримання знань є дистанційне навчання.

Актуальність дистанційного навчання також обумовлена тим, що на практичному занятті викладач не має можливості повноцінно ознайомити майбутніх фахівців з навчальним матеріалом, що стає можливим за допомогою використання інформаційних ресурсів дистанційного курсу. Тобто даний курс може використовуватися для розширення знань отриманих на аудиторних заняттях та самостійної роботи.

Специфіка викладання авіаційної англійської мови зумовлена особливістю професійної діяльності майбутнього авіаційного персоналу. Пріоритетним навиком для фахівців цієї галузі є усне мовлення, що передбачає формування комунікативної компетентності. Як зазначається в Документі 9835 «Керівництво з провадження вимог ІКАО до володіння мовою» комунікативна компетентність є результатом інтеграції субнавиків (активація запасу слів і виразів з лексики даної мови; використання засвоєних граматичних правил тощо).

Зважаючи на зазначене, при розробці дистанційного курсу з авіаційної англійської мови пріоритетними є інтерактивні елементи

Отже, залучення технічних можливостей комп'ютерів та систем телекомунікаційних мереж під час аудиторного та самостійного навчання майбутніх фахівців авіаційної галузі сприятиме формуванню комунікативної компетентності.

ОСОБЛИВОСТІ АВІАЦІЙНОГО ДИСКУРСУ

С.Д. Винниченко

Харківський національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба

Авіаційна термінологія не раз була об'єктом досліджень лінгвістів (С. Кушнерук, І. Колесникова, М. Латіпов та ін.). Це дослідження розглядає метафоричні терміни у фаховій мові авіації та способи презентації цього матеріалу в іноземній аудиторії.

Авіаційний дискурс становить ієрархію різних за складністю видів мовленнєвої діяльності, одним із яких є метафоризація. Масштабність метафоричних номінацій і провідна роль метафор відзначалися українськими (А. Григоращ, Т. Пристайко) лінгвістами. Результати їхнього дослідження засвідчили, що найбільш частотною та продуктивною сферою метафоричного осмислення виявилася сфера ЛЮДИНА Друга сфера метафоричного осмислення належить «БІОСФЕРІ», куди увійшли таксони «РОСЛИННИЙ СВІТ» і «ТВАРИННИЙ СВІТ»

Аналіз метафоричних моделей авіаційної галузі засвідчив, що зіткнення різних смислових уявлень про світ породжує якісно нову інформацію..

Під час навчання іноземних студентів фахової мови авіації важливим етапом є адекватна семантизація. Ми використовуємо традиційні способи введення терміна (визначення, тлумачення, перерахування ознак), а також такі прийоми, як аналіз внутрішньої форми терміна, терміноутворюючих елементів. Групування термінів має відбуватися й за категоріями: предмети, властивості тощо. Засобом пред'явлення та закріплення мовного матеріалу служить наочність: малюнки, схеми, графіки, таблиці, карти. Це, у свою чергу,

і стимул для формування й розвитку продуктивних, мовленнєвих умінь (розповідь за схемою про конструкцію, наприклад, про будову крила літака).

BENEFITS AND DRAWBACKS OF MULTIMEDIA APPROACH

L. Luchka

Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

The greatest benefit for teachers is perhaps a chance to be creative and offer a wide variety of class organization. Certain topics might be explored from different perspectives and presented in a more motivating way.

Another benefit for teachers is an opportunity to make the class more goal-oriented; Power Point presentations can give a large amount of information, which leaves more room for additional exercises and explanations. However, this method might be counterproductive if a lesson is not planned carefully because it can result in information overmuch and make students passive. Some researchers express concern that using new technologies does not necessarily lead to better learning effectiveness although the process of delivering information is definitely faster. In other words, good technology cannot replace good teaching or learning.

Another drawback which multimedia approach entails is relatively high cost of new technological devices, their installation and updating. This is, perhaps, the main reason why they are not so widely used in Ukraine. Furthermore, teachers who apply them should not only possess certain level of computer literacy (which is needless to mention in the twenty-first century), but also attend training courses on, for example, how to use interactive whiteboards. Of course, those require additional financial outlays.

When radio, television and computer were invented, many scientists believed that would be a new era in education. And it was, in a considerable way, yet traditional chalk and blackboard are still in use. However, they surely have their place in education because of various benefits they offer to both, teachers and students. First of all, multimedia technologies help to share knowledge; they stimulate collaboration and community building. Furthermore, they are unaffected by distance, flexible in time and space and apt to individualized learning.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ З ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ

А. Шульга

Харківський національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба

Педагогічні умови інтерактивного навчання іноземній мові майбутніх авіаційних фахівців – це сукупність факторів, що визначаються й усвідомлюються учасниками педагогічної взаємодії, реалізуються в навчально-виховному процесі, спонукають викладачів і курсантів до сумісної продуктивної діяльності і призводять до підвищення ефективності та результативності вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням.

Виділимо дві основні педагогічні умови, а саме:

1) необхідність комплексного використання інтерактивного навчання як за формами навчання курсантів (аудиторна, позааудиторна, дистанційна), так і за етапами їх навчально-пізнавальної діяльності: актуалізація опорних знань, набуття фахових компетентностей, розвиток самостійності у здобутті нових знань;

2) наявність готовності викладачів і курсантів до інтерактивного навчання, що складається з наступних компонентів: мотиваційного (інтерес і позитивне усвідомлене ставлення педагога і курсантів до інтерактивного навчання, почуття відповідальності за виконання поставлених завдань на високому рівні); когнітивного (наявність знань не тільки у педагогів, але й у курсантів про сутність інтерактивного навчання, його форми та особливості їх застосування у навчанні авіаційній англійській мові); праксеологічного (відкритість щодо педагогічних інновацій, здатність до створення нового, впровадження інтерактивного навчання курсантами у власну навчальну діяльність).

USING GRAMMAR CHARTS AND TABLES IN AVIATION ENGLISH CLASSES

A. Gryshchuk

Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Grammar represents a language structure and in spite of a large number of works dedicated to methods of teaching it, students still find it difficult to avoid grammar mistakes in speaking and writing.

The problem of formation of grammar skills is still open in the methodology of teaching foreign languages. One of the possible techniques of how to cope with the problem on appropriate level is to use charts and tables while teaching grammar.

Grammar tables are the most widespread typical types of printed material relating to visual aids. They provide a long term unlimited display of linguistic material and they are very easy to use.

The purpose of the grammar table is not just to show material but its system. The deductive function of demonstrational grammar tables lies in their ability to give students clues to use the rules.

Charts and tables are very helpful for students with visual memory. This type of visual aids has a set of advantages among other types of introduction and processing grammar material as charts and tables display the grammar theme in a short and laconic manner, emphasizing the main elements of the grammar form. As a result the usage of this type of visual aid assists students to recognize acquired grammar structures in a text quickly and effectively, to interpret them in a right way and use them actively when speaking.

Grammar is an abstract language level and the progress in its study to a great degree depends on the student's ability to systemize and generalize information. These are the skills the development of which tables and charts aim at.

ОСОБЛИВОСТІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛЬОТНОГО СКЛАДУ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АВІАЦІЙНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

О.М. Зеленська, к.педаг.н.; В.А. Величко

Харківський національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба

В умовах збільшення потреб в пересуванні й транспортних послугах удосконалення мовної підготовки льотного складу і авіадиспетчерів цивільної авіації грає вирішальну роль в процесі забезпечення безпеки польотів. При цьому, більшість критичних помилок, що ведуть до фатальних наслідків, обумовлено проблемами в спілкуванні, які виникають між пілотами і авіадиспетчерами.

Саме тому, щоб уникнути мовної двозначності в процесі радіотелефонного спілкування, Міжнародна організація цивільної авіації (ICAO) розробила мову фразеології радіообміну для спілкування між пілотами і авіадиспетчерами під час польоту. У 2003 році з метою підвищення рівня безпеки міжнародних перельотів ICAO представила стандарт вимог до рівня сформованості мовної компетенції льотного складу. В даному стандарті навички аудіювання й говоріння оцінюються за шістьма критеріями: вимова, структурованість мови, словниковий запас, розуміння і здатність до взаємодії, - на основі чого виділяється шість основних рівнів сформованості мовної компетенції.

Більшість авіаперсоналу сприймають фразеологію радіообміну як якусь кодову мову, не звертаючи уваги на значення використовуваних слів. Такий підхід працює лише в стандартних умовах, однак при виникненні позаштатних ситуацій ефективна комунікація, як правило, стає утрудненою. Таким чином, навчання майбутніх цивільних авіаційних спеціалістів лише мови радіообміну при мовній підготовці вважається неефективним і навіть небезпечним прийомом, так як, не володіючи навичками розмовної мови, в будь-якій екстреній ситуації фахівець виявиться безпорадним.

TEACHING GRAMMAR IN AVIATION ENGLISH CLASSES

S. Lotoshnikova

Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

There are many approaches to teaching ESL, some of them focus on communication, some are task or vocabulary based. However, as English teachers we do understand that grammar is important for language learners, especially for adult learners. Teaching aviation English to pilots and ATCs we use course books that based mainly on developing listening and speaking skills, whereas, grammar is often neglected or limited. On one hand speaking and listening are the most vital skills for aviators that they will use in the future, but on the other hand they need to be aware of basic grammar structures to be able to make grammatically correct sentences in case of non-standard situations when radiotelephony phrases might not be enough for effective communication between pilots and ATCs. One of the main tasks of teachers in this situation is to introduce and practice grammar in the most communicative ways. There are some techniques that can help to achieve this goal.

If an English teacher wants to introduce grammar or make her/his students practice grammar and at the same time improve their speaking skills it is necessary to

- 1) use grammar in realistic examples or real context;
- 2) focus on meaning before form;
- 3) engage students with the language;
- 4) use images, video, audio material to motivate students;
- 5) incorporate using the internet resources and mobile applications in the learning process;
- 6) encourage students to notice the language, take pictures, make records and bring them to the class for relevant grammar practice.

In conclusion we may say that the key to successful language learning is mutual cooperation between students and their teacher. The combination of professional teaching skills and motivated learners makes the process of mastering a foreign language effective and exciting.

КЕЙС-МЕТОД ЯК ЗАСІБ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПУ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

А.П. Савицька

Харківський національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба

Формування *професійної комунікативної компетенції* є особливо актуальним аспектом мовної підготовки майбутнього фахівця. Адже найбільшу професійну цінність мають інформаційно-наукова та професійно-прикладна функції мови. З метою підвищення рівня професійної компетенції доцільно застосовувати інтерактивні методи в цілому та *кейс-метод* зокрема.

Суть методу полягає в *ситуативному навчанні* та надає змогу застосовувати знання іноземної мови в умовах конкретних життєвих та професійних ситуацій. У виборі типу завдання викладач керується ступенем доцільності з точки зору реальних прогнозованих ситуацій у майбутній професійній діяльності студентів. Зокрема, в контексті військової освіти курсантам як майбутнім командирам пропонується підготувати та провести брифінг для учасників рятувально-пошукової операції, розробити план дій в умовах аварійної посадки літака та аргументовано довести його доцільність, спланувати та презентувати військові навчання та їх логістичне забезпечення, скласти звіт про участь підрозділу у миротворчій операції тощо.

Робота над кейсом тренує навик *правильної стратегії мовленнєвої поведінки*, розвиває навички роботи у команді, уміння аргументувати твердження, підвищує рівень мотивації внаслідок наглядних ситуацій застосування іноземної мови у реаліях майбутньої професії.

Педагогічний потенціал кейс-метода дозволяє застосувати теоретичні знання до вирішення практичних професійних завдань та сприяє формуванню професійної комунікативної компетенції при вивченні іноземної мови.

PRONUNCIATION IN AVIATION ENGLISH

N. Zhuravlyova

Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Pronunciation is a fundamental part of language learning. ATC communications are voice only, that is controllers and pilots talk to each other at a distance, through radiotelephony communications. These communications must support coordination of an aircraft movement during flight, provide aircraft separation, broadcast clearances and weather information. The process of such communication can be complicated by environmental variables such as clipping, blocking and distortion. So, the role of clear speech and good pronunciation in pilot/controller communications is very high, because it can lead to misunderstanding, confusion and even endanger the flight safety. As the ICAO recommends, 'pronunciation must be given high priority'.

The holistic descriptors for ICAO language proficiency requirements are found in Appendix 1 of Annex 10 to Chicago Convention. The descriptors state proficient speakers shall 'use a dialect or accent which is intelligible to the aeronautical community'. According to the ICAO requirements for level 4 candidates 'pronunciation, stress, rhythm and intonation... sometimes interfere with ease of understanding' (ICAO 9835), so the person must be able to understand you but you do have a space to make a few mistakes.

Sometimes nonnative speakers are not good at pronouncing some aviation English terms, especially the long and problematic ones such as depressurization, consciousness, deteriorate etc. The nonnative speakers need more time and effort for pronunciation practice, they should listen to a range of accents and dialects, listen to authentic recordings, focus on repeating different sounds until practice makes perfect, record themselves speaking in English.

The tricky thing about pronunciation is that it is not just a question of acquiring knowledge, it's a physical skill that you need to practice regularly.

DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE COMPETENCE OF THE CADETS AT THE LESSONS OF AVIATION ENGLISH

V. Rybiak

Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Nowadays officers and airmen of the Air Force of Ukraine take an active part in international trainings, missions and are involved into multinational cooperation, that's why the crucial factor that can provide successful implementation of mutual plans or prevent them from being realized is their ability to perform communication in English.

So the primary task of a teacher at the lessons of aviation English is to develop communicative competence of the cadets. To achieve this goal a teacher should be aware of two necessities: first of all, to teach cadets to produce communicative units of certain semantics on the basis of aviation terms they've learnt and, secondly, to create true-to-life communicative situations, in which cadets can play different social roles in order to encourage their speaking.

On the stage of learning aviation terms cadets are offered to do the following tasks: to add sentences with the words using them in correct grammar form; to rearrange the words in the certain order; to explain the meaning of the word without naming it; to compare, to name advantages and disadvantages. These exercises not only extend cadets' vocabulary but they also develop their speaking skills and critical thinking.

The second stage is to involve cadets into role-playing. It's the best way to develop communicative competence. Role-playing can be of different types varying from briefings and dialogues to discussions and conferences. Through these activities a cadet is taught to understand the speakers' intentions and respond adequately to the purpose of communication.

Thus, communicative competence is a complicated process of arranging the language means into a coherent utterance, taking into consideration social and professional background, purposes and intentions of an interlocutor.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ДОДАТКІВ З ТЕСТУВАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ АвіАЦІЙНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

С.В. Денисова

Харківський національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба

Тестування ефективно, особливо коли воно застосовується на відповідному етапі вивчення, як англійської мови взагалі, так і авіаційної англійської в особливості. Дослідження Спітцера показало, що «тести або іспити що визначають досягнення у вивченні іноземної мови є навчальними засобами й не повинні розглядатися лише як інструмент вимірювання успіху студентів». Поява додатків для вивчення англійської мови та їх легке використання за допомогою мобільних телефонів набуває все більшої популярності, мотивує та допомагає курсантам удосконалити навички письма, говоріння, читання та аудіювання. Курсанти також можуть отримати доступ до контенту тестових запитань в їх власний вільний час, та виконувати завдання у своєму власному темпі, переробляючи їх стільки разів, скільки потрібно. Досліджено, що до впровадження додатків з тестування, для удосконалення мовних навичок при вивченні авіаційної англійської мови, на кожного студента витрачалося приблизно до однієї академічної години часу. З початком застосування додатків з тестування цей час скоротився в п'ять разів, в залежності від рівня володіння мовою. Однією з найскладніших частин будь-якого тестування з авіаційної англійської мови є розуміння різних міжнародних акцентів: іспанський, китайський, італійський, арабський, французький. Ефективністю застосування додатків є підвищення мотивації курсантів, які спочатку прослуховують приклади тестів з відповідями на запитання у різних акцентах авіаційної англійської та дізнаються про особливості мовленнєвих конструкцій, якими цей акцент відрізняється від стандартного англійського і таким чином більш не сумніваються у своїх можливостях, впевнено додаючи свій український акцент авіаційної англійської до міжнародних акцентів світу.

ПРОФЕСІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ В НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВИХ АВІАЦІЙНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

О. Куценко, Т. Балабуха

Харківський національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба

Спільні військові навчання, наукові конференції, участь в миротворчих операціях, партнерство країн в підготовці військових кадрів стають невід'ємними явищами в житті українського офіцера ХХІ століття. Тенденція активізації України в світових інтеграційних процесах в усіх сферах життя і діяльності, в тому числі і у військовій сфері, вимагає підготовки таких військових авіаційних спеціалістів, які здатні здійснювати соціальну взаємодію з представниками інших держав в контексті професійної діяльності. Професійне спілкування безпосередньо пов'язане з трудовою діяльністю, вимагає певної професійної підготовки, є зазвичай засобом існування і не може бути замінено будь-яким іншим засобом.

У зв'язку з цим від уміння спілкуватися у відповідному середовищі і володіння певним понятійно-категоріальним апаратом, нормами і правилами здійснення мовної діяльності залежить не тільки успіх виконання навчального/бойового завдання, а й життя учасників комунікації. Мова радіообміну є не тільки професійно обмеженим, але і ситуативно обмеженою мовою, тому відбір мовних засобів строго регламентований специфічною сферою професійної комунікації, а саме: а) відсутністю візуального контакту в процесі радіозв'язку; б) здійсненням комунікації тільки в усній формі; в) впливом зовнішніх впливів на якість прийнятих / переданих повідомлень; г) наявністю у різних країн різних систем переговорного табличного коду, відомих вузькому колу військових авіаційних спеціалістів та мають характер обмеженого користування.

INCORPORATING TECHNOLOGY IN FLIGHT TRAINING

O. Dorosh

Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Digital transformation is an indisputable force revolutionizing our industries, redefining our services and reshaping the way we work. The impact is so dramatic that Klaus Schwab, founder of the World Economic Forum, has dubbed it the fourth industrial revolution.

A new generation of pilots and navigators needs new skills. GPS, datalink system and autopilots have dramatically changed how pilots fly nowadays.

Navigation has been fundamentally changed. The new skill is to use all of that new technology to maintain a constantly updated view of the flight's status. Instead of just knowing where the airplane is, a modern pilot should have truly 4D situational awareness. Today's students need real-world skills to thrive in the not-too-distant future - qualities like critical thinking, collaboration, creative problem solving, self-awareness, self-management, responsible decision-making, and the ability to construct complex solutions. The new Airman Certification Standards and

requirements for tests are a good start toward modernizing our flight-training culture.

New ways of working mean new opportunities for teaching. Using technology can make learning far more engaging, rewarding and equitable, equipping students with the skills and knowledge to become confident, contributing participants to our world.

For every step forward, there is a complexity or risk that needs to be understood, and mitigated.

Five essential questions can help you on the important issues and evaluate the potential impact of change

1. What's our strategic goal?
2. How will we achieve it? Who do we want to emulate and what do we want to avoid?
3. Who could help us?
4. How will we manage change?
5. How will we stay on track and measure success?

BENEFITS OF MICROLEARNING-BASED TRAINING

I. Dereka

Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Microlearning is not new but now it is a growing trend. It is a short, focused learning technique that is designed to achieve a specific learning outcome. According to the Hermann Ebbinghaus's "forgetting curve" people forget 80% of what they have learned in 30 days! And microlearning can be used very effectively to create sticky learning experience to skip to the "retention curve". This technique helps reinforce the primary formal training and extend it through Performing Support Tools (PSTs), which are a great way to mitigate the "forgetting curve". In addition to the formal training (eLearning, mLearning, classroom or blended learning) microlearning can offer: mobile applications, short videos, interactive videos, whiteboard animations, kinetic text-based animations, interactive PDFs, infographics, eBooks, iPDFs, flip books, micro-portals with searchable resources. Microlearning has a lot of benefits for the learners.

1. Learner-centric. This technique appeals to learners and gives a higher control in defining a personalized and flexible learning path. The varied formats are more likely to match individual learning styles.

2. Just-in-time. All devices and formats are available to the learners precisely at the moment of their learning need. These things are also readily accessible when needed (learners can pull them rather than being pushed into going through them).

3. Accessible. Microlearning can be designed for multi-device delivery (from desktops and laptops to tablets and smartphones) thereby providing higher flexibility.

4. Rich media. Rich formats lead to better retention of knowledge.

5. Less time consuming. This technique is ideal for adult learners with a shorter attention span.

To sum up, these aspects ensure that this approach can be easily accessed, quickly completed, and applied by the learners in an efficient and entertaining way.

IMPLEMENTATION OF MILITARY TERMINOLOGY IN THE ICAO EXAM TASKS FOR AIRMEN

A. Bratslavska

Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

The recent practice in the ICAO testing at the Kharkiv National Air Force University has demonstrated the need for adaptation of such tests for their active implementation in the field of military aviation.

Operation in the European civilian air space requires from the aviation personnel, in the first place, the knowledge of English which can provide the effective interoperability between Ukrainian and foreign specialists, i.e. at least ICAO level 4 (Operational) should be obtained by every airman entering the controlled air space.

As far as civilian air controllers are usually responsible for the air traffic management including activities in the TRA (areas temporary restricted for military exercises), either military flight crews or military air traffic controllers and even combat controllers are obliged to be aware of all the standard air communication procedures.

Nevertheless, we should always consider the military aspect that differentiates Air Force personnel from other aviation specialists. It is based on the variety of tasks performed by military pilots. For instance, civilian aircraft never conduct combat maneuvers, interceptions of air targets or delivering bomb load on ground targets. All mentioned above missions are practiced at the Kharkiv National Air Force University and reflected in the training curriculum; therefore all of them should be represented during language training.

Moreover, the use of military terminology in the recent ICAO exams has increased the level of the language skills demonstrated by our cadets since their professional knowledge had been activated.

To sum up, we should provide airmen taking ICAO exams with the test tasks relevant to their future responsibilities considering interoperability of Ukrainian and foreign Air Force and civilian specialists during common use of the air space for the great variety of missions.